

Előfizetési árak:

A kiadóhivatalban átvéve:

Egész évre . . . 8 frt — kr.

Negyedévre . . . 2 — —

Helyben házhoz hordva:

Egész évre . . . 10 frt — kr.

Negyedévre . . . 2 frt 50 kr.

Vidékre postán szállítva:

Egész évre . . . 12 frt — kr.

Negyedévre . . . 3 — —

TISZÁNTÚL

POLITIKAI NAPILAP.

Megjelenik minden nap a hétfői és ünnep utáni napok kivételével

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Apáca u. 3. sz.

A szerkesztőség kéziratok visszaszadására vagy megőrzésére nem vállalkozik.

Előfizetések és hirdetések a kiadóhivatalhoz intézendők.

Egyes szám ára 4 kr.

NAGYVÁRAD, február 4.

Ujabb bonyodalmak a Balkánon.

Krétában csak nincs nyugalom. Az a dühös csatározás, a mely a legutóbb is annyi pénzébe és annyi vérébe került Görögországnak, éppenséggel nem tisztázta a helyzetet. Csufos vereség után megszületett a görög-török béke, az összes nagyhatalmak kontrapunktírozása mellett. Kimondották a territoriális status ante quo-t, beszüntették a blokádot és megbiztatták Görögországot is, meg a portát is, hogy no most már legyen nyugalom és békesség.

Természetes dolog, hogy nem lett meg az óhajtott nyugalom és békesség. Egyszeriben előtérbe lépett az a fontos kérdés, hogy ki legyen Kréta kormányzója?

És csodálatos képpen ezen a kérdésen megint lobbót vet az annyit oltogatott török-görög tűz és hova-tovább kiséül, hogy nagyobb bonyodalom készül a közel jövőben, mint volt a közelmúltban.

Múlt évi február 10-én történt, hogy György herceg, a görög trónörökös tíz torpedó-naszáddal Kánaea előtt megjelent és bombázni kezdte a kezeügyébe eső épületeket. Azzal a szándékkal tette ezt, hogy a lángba borult vidéken megszerezze — nem is annyira Görögországnak, mint inkább magának — a tulsulyt; döntőleg kezébe akarta ragadni a hatalmat egész Kréta fölött. S mekkora ribilió lett ebből;

micsoda semleges közönnyel nézték a nagyhatalmak a görög-török marakodást.

S bizony, ha akkor egyszerűen Kréta kormányzójának proklamálják Györgyöt, az egész háborúnak és annyi hiába való béketárgyalásoknak elejét vehették volna.

Mert mi a mai nap politikai kérdése? Nem más, hogy Kréta kormányzója György trónörökös lesz-e, vagy nem.

A porta természetesen kézzel-lábbal tiltakozik ez ellen, van neki basája elég, akit Kréta kormányzói székébe predestinált, s akikkel rendet tudna csinálni az izgága hitetlenek között.

Am a nagyhatalmak éppen az ellenkező nézetben vannak. Első sorban Oroszország. Az orosz czár élete megmentőjét látja György hercegen; szívesen segíti hát őt, annál is inkább, mert így leköteltje lesz Kréta új kormányzója a minden oroszok czárjának. És rokonok is György-ékkel.

A Waleszi herceg neje meg testvére György hercegnek. A rokonságbiztosítja hát illetéknéppen Anglia támogatását is, ismét annál is inkább, mert Anglia is lekötelteltjének szeretné látni Kréta kormányzóját.

S harmadik protektornak ott van természetesen az orosz-barát Franciaország.

Igy a portának bizony keserves a helyzete. Mert a mit három ilyen nagyhatalom akar, azt keresztül viszi a porta minden ellenkezése dacára is.

György trónörökös kormányzósága így hát fait accomplit.

A porta bizonyára nem fog ebbe bele-

nyugodni, de hogy mit tesz ellene, az már erősen érdekel — minket is.

Ha belenyugodnék, az az ő baja lenne csupán.

Mert azok a csiri-biri Balkán-államok, nevezetesen Szerbia és Bulgária — vérszemet kapva Görögország üdvös példáján, a ki ekkora vereség után ime ilyen csinos provinciát kapott, mint Kréta — Macedoniát tűznék ki — maguk közt — versenydíjnak.

Igy legföljebb Macedoniát veszíthetné el Törökország.

Am nem ezen fordul meg a dolog; hanem azon, hogy Törökország képes lesz lángba borítani inkább az egész Balkán-félszigetet, semmint a görög tulsulynak csak egy talpalatnyit is engedjen.

Bizonyos, hogy ezzel a halálharangot huzza meg saját feje fölött és az is bizonyos, hogy ezzel jó időre vége szakad — nem csak Törökországban, hanem az egész félszigeten is — a békének.

És akkor, az Európai koncert osztozkodásán, Törökország várható feldarabolásakor erősen közünk lesz nekünk is ahhoz, hogy melyik nagyhatalom mekkorát harap a porta volt birodalmából és különösen, hogy Oroszország hol veti meg a lábát?

Eddig még sem nekünk, sem Németországnak nincs sok közünk a Balkán bonyodalmakhoz, — mert hiszen azok még kezdetleges stádiumban vannak.

Csak egy dolog keltett feltűnést; az a tény, hogy e hó 2-án a »Saratow« orosz hadihajó, 12 ágyuval, 1600 főnyi legénységgel és 600 emigránssal áthaladt a

A „TISZANTÚL“ TARCZAJA.

Pillanatnyi felvételek.

Irta: Mendelényi Béla.

Első kép:

Nyúlós, olmos eső. Pislogó gázlángok. Kihalt utcák. Járókelő aranyért sem akad. Kocsik robognak csak, sűrű egymásutánban, — mind, de mind a Fekete-Sas felé.

Ez a cél, ez a központ; itt futnak össze a közlekedés szálai.

Az utcára kiugró üvegfordél alatt, meg a lépcsőház aljában sűrű csoport szorong. Kevésbé distingvált alakok, kalap nélküli, papucsos hölgyek — a kíváncsiak.

Érdeklődésük megoszlik a berobogó kocsik formája és a kocsik beltartalma között.

Mondogatják: Ni ez az Escherolles-ék kocsija; — Az meg a Pokorny-éké; Ez csak egyfogatu; No, ez már csinos kocsí, vajjon kié lehet?

És mikor felpattan egy-egy kocsí ajtaja, — möhó szemmel merednek a kilibbenő urinépre, müért tekintettel bírálgatva, vajjon lakcipőben vagy selyemcipőben vannak-e és bolyhos-e a bál belépő, vagy sima?

A lépcső aljában három alak találkozik. Felhajtott gallérjaik, sárczipők és permetező, csillogó felöltők erősen tanuskodnak a mellett, hogy gyalog tettek meg az utat hazunna — eddig.

Nem is igen törődnek egymással, mikor a

Második kép:

virágos kertté alakított lépcsőn felfelé haladnak.

A pénztárnál is nyugodtan adja le mind-egyik a maga jegyét és ruhatárban külbőrét.

Csak az első benyilóban, ott vesznek egymástól tudomást; igen ott.

Kifogástalan frakkos, lakkos, fehérynakkendős rendezőség. Sorfalat áll. Gomblyukaikban a város színét viselő nagy selyem gomb, a rendezők jelvénye. Minden sarokban örökzöld lombok, narancsfák, citromfák, pálmák. A bálteremből halk zsongás szűrődik be, a mely megtörik a benyilók kiszögelésein.

Itt, a fehér kesztyű huzogatása közben egymásra ismer a három alak.

Immár nem csupán alakok, hanem ifjak; tetőtől talpig bálalkalmatosságban.

Mikor megpillantják egymást, elsáppad mind a három.

Ott vibrál arcukon az önkénytelenül jött, kinos kérdés:

— Hm, hát ez is itt van?

Néhány pillanatig farkasszemet néznek, aztán óvatosan üdvözlik egymást.

Igy fog kezét három Champion, mielőtt az étel-halálra szóló Rundra indul.

Kettőjük hamarosan kijelenti, hogy nekik még kötelezettségeik vannak s nem is vehetnek részt addig a bálban, míg együtt nem lesz a névsor.

A harmadik erre azzel felel, hogy hiszen ő is ráér; vár egy keveset. Ujra összenéznek.

Ez már egy árnyalattal veszedelmesebb tekintet volt.

Arcuk sáppadtabb lesz, mintha mondanák: — Hm, ezek nem tágitanak!

Azzal azután kettő leül az asztalhoz és sebesen írni kezd, a harmadik pedig félrevonul, de szemmel tartja a terepet, meg az érkezőket.

Hát, igen mindhárman várnak valakit.

Harmadik kép.

A bálban beállott a forduló pont. A második négyes járja. Mindenki tánczol. Mindenki megtalálta erre a tánczra azt, a kivel bizonyára szívesen keresztül tánczolná egész életét.

És ők, hárman — nem tánczolnak.

Kemény arcczal, nyugodtan ülnek a terem sarkában egy pamlagon és rémitő udvariasan kérdik egymástól:

— Nos, nem tánczol?

És mesébe illő komolysággal mondja mind-egyik:

— Én? dehogy!

Aztán nagy lelki nyugalommal nézik azt a bohókásan komoly, édes tánczot, azt a figyelmet és aggodalmat, a melylyel a tánczosok buzgólkodnak, azt a nyugtalanságot, a melylyel — a különféle ide-oda tipegés, libegés alatt — tánczosnőjüktől megválnak és azt a boldog örömet, mikor egy-egy lágy tour des mainsben újra egyesülnek ő — vele.

Kész idyll az egész táncz. Bizony, itt van poézis, ha sehol nincs is.

Hej, ők hárman mindebből az édes örömből semmit sem éreznek. Éppenséggel semmit.

Bosporuson. Következésképpen a porta szabad utat nyitott az orosz hadihajónak a Fekete-Tengerből a Földközi-Tengerbe.

Ez már nem Hekuba. Ezt a jogot csakis úgy adhatja meg a porta akár melyik európai nagyhatalomnak, ha egyidejűleg a többinek is megadja. Hiszen a Bosporus és a Dardanellák a Földközi-Tenger kulcsa. Ha így őrzi azt a porta, akkor fejére gyújtja saját házát.

A német hivatalos lapok annyit mondtak az egész dologra: Németországot épenséggel nem érdekli a Balkán-kérdés, — de ha látja, hogy közeli szomszédját és szövetséges társát Asztria-Magyarországot elhatározó lépésre bírja bármily körülmény is ebben a kérdésben, habozás nélkül mellette fog állást foglalni.

A budapesti félhivatalos pedig hevesen tiltakozik az ellen, hogy itt lenne az alkalom, hogy külügyi diplomáciánk akár igent, akár nemet mondjon ebben a kérdésben.

Sem a beleegyezésre, sem a tiltakozásra nincs sem hely, sem idő, — mondja és bizonytalán a két parlament sem hatalmazná fel Osztrák-Magyar-Monarchia külügyminiszterét, hogy ilyesféle döntő hatású nyilatkozatot tegyen a krétai kérdésben.

Csak hogy arra már nem ad feleletet a jó félhivatalos, hogy miként nyilatkozzunk akkor, ha három nagyhatalom szövetségére össze a Balkán-félsziget felforgatására s mikor az általános vérontás hazánk határáig elér majd?

Hát erre bizony csak a közel jövő ad majd feleletet; hogy aztán milyet, azt a jó Isten tudja.

—i.

Az autonómiai 27-es bizottság ülése.

A katolikus autonómiát előkészítő kongresszus 27-es bizottsága február hó 15-én délután ismét megkezdte munkálkodását. A bizottság elnöke: gr. Szapáry Gyula már szétküldte

Csak keserű örömet, konok elégtételt. Nincs itt, nem jött el az, a kivel aztán eltánczolta volna ezt a négyest valamelyikük; már tudniillik a melyik — valami különös véletlen folytán — életben maradt volna közülük. Hiszen csak eljött volna legalább. Csak eljött volna!

Igen akkor, ha lángba borul is az egész bálterem, ha tömeges halálozások történnek is, ha Nagyvárad el süllyed is, — mégis hát eldült volna a dolog, jobbra, vagy balra.

De így?

Hiszen nincs itt. Nem is tánczol senkivel, egy lépést sem.

Ők meg itt ülnek hármában. Egyiknek sincs mit a másiknak szemére vetni.

De mégis mit ér mindez?

Gyötrő bizonytalanság.

Az, rosszabb a lassu tűzhalálnál.

— Uraim! — törj meg a jeget az egyik, — mondanék valamit!

— Nos?

— Menjünk!

— Menjünk! bólogat a másik kettő.

Negyedik kép:

Az utolsó táncz járja már. A katona zene olvadékonny, halk keringőt játszik. Négy pár tánczol. Az utolsó mohikánok. Olyan üres a bálterem, mint a Schlauchpark december derekán. Aztán csönd lesz és üresség. Csak bent, az egyik szobában, egy hosszú asztal végében van konok elszántság és szívós kitartás.

Hárman ülnek ott. Az előttük álldogáló

a meghívókat. A váradi egyházmegyéből dr. Karsch Lollion derecskei plébános és dr. Horváthy Gyula jogtanár, kongresszusi tagok vesznek részt a 27-es bizottság tanácskozáiban.

Az elhunyt főpapok hagyatékát rendező bizottság tagjai.

A királyi adományozásból egyházi javadalmat élvező római és görög katolikus főpapok elhalálása után a javadalmi törzsvagyon elkülönítése, valamint a hagyatékok rendezése felett végelhatározási joggal felruházott s az 1881. évi LIX. törvényzikk 109 §-a alapján az 1888. évi ápr. hó 10-én 13.249/I. M. szám alatt kibocsátott szabályrendelet értelmében a vallás- és közoktatásügyi m. kir. min. elnöke alatt működő vegyes bizottság tagjaivá az 1898. évre: az igazságügyi m. kir. min. vezetése alatt álló ministerium részéről R h o r e r László ministeri tanácsost, a kir. Curia részéről pedig S ü t e ő Rudolf és N é m e t h Lajos curiai bírákat, a pénzügyi m. kir. min. a vezetése alatt álló ministerium részéről B a k o n y i Géza osztálytanácsost, a vallás- és közoktatásügyi m. kir. min. pedig T o s t Gyula ministeri tanácsos közalapítványi kir. ügyigazgatót nevezte ki.

ORSZAGGYÜLES.

A képviselőház ülése.

Budapest, február 4.

Ülés kezdete 10 órakor.

Elnök: Szilágyi Dezső.

Miután az elnök az ülést megnyitja, Feszt Lajos a 8. bíráló-bizottság elnöke az alsó-tendvai választás megsemmisíthetőségéről szóló véleményét nyújtja be, melyet a jegyző felolvas.

Következik a belügyi tárcza költségvetésének tárgyalásának befejezése, melynek elfogadását a Ház éljenzéssel veszi tudomásul. A

kereskedelmi tárcza

költségvetésének tárgyalásánál felszólal Major Ferenc: A vagyonosodás tényezője az ipar és kereskedelem fejlődése, mi csak virágzó mezőgazdaság mellett létesülhet, mert a kettő kar-

öltve jár. De a mi monarchiánk mindig lemond az ő előnyeiről, s nem pártolja a mezőgazdaságot, mely téren pedig nagy haszonhoz juthatna. Az ipartörvény revizióját kéri s szerinte a revíziót a szakképzettségre kell alapítani, különösen az ipartestület és az alsó foku iparhátság közt felmerülhető visszaságoknak kell gátat vetni. Az ipariskolákban a szakoktatás hiányos. Attér a közlekedés hiányosságára, példákkel bizonyítja a viczinális vasutak rendezetlenségét. Vádolja a kormányt, hogy mai irányával a szocializmust csak növeli, mert a kisiparost nem támogatja s megélhetését megnehezíti.

Weisz Berthold: A kereskedelmi tárcza fontosságát fejtegeti. Az ipar és kereskedelem fejlesztése nem csak a napi kereset kérdése, hanem itt van lerakva a nemzet jövőjének alapja. A társadalmi kérdéssel is szorosan összefügg, növeli a versenyt s a kereskedelem fejlődése a középosztály erősülését előmozdítja. De a verseny fejlődésének hátránya is van az iparra, a megélhetés nehézsége nyomja a kis iparost. Ezen hátrányokon azonban az iparos osztály műveltségének előmozdításával lehetne segíteni. Németországban a lakosság 49% foglalkozik ipar és kereskedelemmel, nálunk alig 18%; amott ipar s kereskedelmi célokra nagyobb összegeket fordít a költségvetés, mint nálunk. Ő is hangoztatta az ipariskolák növelését az ipari foglalkozás előmozdítására.

Már néh. Baross Gábor foglalkozott az eszmével s az ipari műveltség előmozdítására nagy hatást gyakorolt. A külön vámterület fennállását nem tartja czélszerűnek az ipar s kereskedelem előmozdítására. Szűzbeszédét a tétel elfogadásával fejezi be.

Vasárnapi szünet a postán.

Molnár János: A viczinálist csak annak a vidéknek kell megadni, melynek minden egyes községe kéri azt. Felpanaszolja, hogy a postai alkalmazottak vallási gyakorlatukat elfoglaltságuk miatt nem végezhetik. Kéri a minisztert, hogy ezen az állapoton javítson, legalább minden harmadik vasárnap az alkalmazottaknak szabad időt engedjen. Elmondja azután, hogy saját levélhordója állítása szerint vasárnap délután előtt elfoglaltságuk miatt sohasem mehetnek misére.

Közbeköltés: Menjen délután!

Rakovszky István: Délután nincs mise! (Zajos ugy van! a néppárton.)

Molnár János: Beszéltem egy postás kasszonygyal. (Általános óh! óh!)

üres palaczkokból — hozzávetőleges számítás szerint — 6—8 jut mindegyikre.

Az egyik megkapó gesztusokkal magyarázza, hogy az ember akkor a legnagyobb boldog, mikor hisz és bizik.

A másik mutató ujjával kopog az asztalon és fejtegeti, hogy sokkal többször csalódik az ember, semmint hinné.

A harmadik pedig annyit mond, hogy vannak ugyan mesébe illő dolgok, de ismét vannak, a melyek még emezeken is tulatesznek.

De róla, a közös bánat szülő okáról, a minden fájdalom kutféjéről, a makacs rajongás közös ideáljáról nem szól egyik sem.

Oh, ezt csak érzik!

A cigány pedig — Isten tudja, hogy hányadszor — elkezd:

»Sárga dinnye levele . . .

No, ebbe legalább belerikkanthatnak mind a hárman. Mert hát ez, ez oda talál a szívéhez mindegyiknek.

Aztán nagyot isznak.

Kinek az egészségére?

Minek is azt kérdeni?

Egyszerre csak megszólal az egyik:

— Miklós! Ejjeli zene kéne!

— Hát, kérem ásson, lehetni lehet.

A másik kettő fülelni kezd.

— Czimbalommal és klarinétal is. Tíz pengőt kaptok.

— Czimbalommal! — riadt fel az egyik.

— Klarinétal! — szörnyed el a másik.

— Hát, kérem ásson, ilyen üdöbe, 15 pengőn alul bajosan lehet.

— Helyes, szól az egyik, adjuk hármasba, de czimbalom nélkül.

— Jól van, — szól a másik, — de klarinét ne legyen benne.

— Már pedig e nélkül semmit sem ér, — makacsodik a harmadik. No, fordul a cigányhoz, lesz, nem lesz?

— Nem lehet, instálom.

— Akkor menjünk!

— Menjünk!

— Menjünk!

ötödik kép:

Reggeli hat óra. A kávéház sarkában, egyetlen egy gázcillár alatt, holmi knikebájnok szomszédságában, ott ülnek hárman.

A közhangulat rettenetesen érzékeny.

Kinnt ölmos eső szitál. Az ablak üvegén lassan kopog. Lám a kezdő hangulat, meg a végső hangulat csodálatosan egyforma.

Akkor sem, most sem sejtene és sejtette volna senki, hogy az a három fiatal ember, a kik ott ülnek az asztalnál, szívélyesen kocintgatva a knikebájnok és nyugodtan tárgyalva azt a fontos kérdést, hogy az eső mikor áll el, — halálos ellenfelek, keserű gyűlölettel teli vetélytársak és fölig benn ülnek abban a sötét veremben, amit P e t ő f i szerelemnek nevez.

És bizonyoslag még most is ott knikebájnokoznának, most is ott latolgatnák az eső esélyeit, ha a pirkadó reggel, a nap, ez a szürke télies prózája az életnek, szét nem rebbentené őket, a platonikus rajongás három klasszikus alakját.

Oh ne mondják, hogy a 19-ik század végében túlélté már önmagát a szerelem.

Él, uralkodik fényben, erőben és jobban szedi adóját, mint valaha, néhai való Orlandó-furiosó-ék romantikus idejében!

Bessenyei: Szép volt?

Zmeskál: Irigylitek ugy-e?

Molnár János: Az is panaszkodott, hogy vasárnap nem mehet misére. Kéri, hogy a vasúti és postai alkalmazottak minden harmadik vasárnap szabadságot kapjanak. A vasúti teherszállítás vasárnap szintén szüneteljen, mint Angliában. Hogy azok, kik napdíjat kapnak, a munkaszünet által ne károsodjanak, ezután hetidíjat kapjanak.

Öt perc szünet.

Szünet után **Konkoly-Thege** Miklós az előtte szóló indítványa mellett emelt szót.

Lukács miniszter **Rakovszky**nak a rábaszabályozási kérdésben, — **Polóny**nak pedig a cukoradóra nézve felelt.

Dániel miniszter beszélt végül, a ki **Meltz**nek a szász hivatalnokok névmagyarosítása ügyében tett interpellációjára válaszolt.

Mindezen válaszokat a ház tudomásul vette.

Rakovszky holnap interpellál a rózsahegy visszaélések és a liskófalvi vérengzések ügyében.

A megmérgezett Körözs.

— A főmérnök előterjesztése. —

Nemrégén közöltük azt a széles körben nagy feltűnést keltett hírt, hogy a Bihar-Szilágyi olajipar részvénytársaság mező-telegdi petroleum gyárából a vitriol-salakot és a petroleumot beeresztik a Körözsbe.

Az ezáltal megmérgezett vízben a halak elpusztulnak s a jószágok nem iszák a Körözs vizét.

Hirünket megbízható adatok alapján irtuk; ennek dacára a járásorvos az egész dolgot egy kis szépség hibának jelentette ki.

Saját tapasztalataink győztek meg bennünket arról, hogy tényleg megmérgezi a salak a vizet. Többször láttuk a Nagyhíd mellett, hogy órákig uszik a vizetején a kék petroleum alja.

Elismerés illeti meg Nagyvárad város tanácsát s **Busch** Dávid városi főmérnököt, hogy nem hagyták elaludni az ügyet, hanem erélyesen elejét akarja venni annak az eshetőségnek, hogy egy gyár kedvéért Nagyvárad város 600,000 frtos vízműve használhatatlanná váljék.

A városi tanács ugyanis utasította a főmérnököt, állapítsa meg, hogy a Körözs vize a m-telegdi olajgyár által megfertőztetett-e és nincsen-e a vízmű veszélynek kitéve?

A főmérnök tegnap betérjlesztett jelentésében előadja, hogy a múlt évi novemberben midőn a Knapp-telep előtti kőpartot felülvizsgálta, feltűnt neki, hogy a partvédmű egész hosszában mintegy 3 méter szélességben a víz színét olaj féle folyadék borította, melynek határozottan petroleum szaga volt. Ez észrevételt közölte is a december havi tanácsülésben.

A városi gátmester pedig azt jelentette, hogy a kőgát kijávitásán működő napszámok a Körözsből merített vízből hasfájást kaptak, sőt néhány rosszul lett és a munkát is abban hagyta.

Február 1-én éjjel a Körözs hirtelen megáradt és a rajta levő jeget a víz elvitte; reggel pedig a garasos hid és Sz. László hid közötti területen nagy mennyiségű olajjal volt a víztükör ellepve, a mire azt vélt, hogy vagy a jég tartotta vissza, vagy a gyárból az összegyűlemlt nagy mennyiséget a megáradt folyóba egyszerre bocsátották ki. A petroleum szagu folyadékból néhány üveggel merített és kéri a tanácsot, hogy azt vegye lemeztesse.

Mint hogy a partok és kavics szigetek a hirtelen apadás folytán felfogták a folyadékot, azokon is érezhető a bűzös olaj szag így aztán

ennek gyakori ismétlődésével a vízmű telep félsziget partjai okvetlen elposványosodnak, a kavics réteg közé tapadó olajsalak mind lejjebb hatolhat és évek múltán a vízvezetési kutak szűrő-rétegei teljesen inficiálva lesznek, úgy hogy a kutak erős szivattyuzása folytán az olaj szag a területen mindenütt elterjedvén, a víz házi használatra alkalmatlannalend.

Példát hoz fel a főmérnök arra, hogy az olaj anyag mennyire képes inficiálni a talajt.

Kert-utca lakói ezelőtt 15 évvel panaszt emeltek, hogy kutjaik vize egészen kátrány izű és szagu lett. E tünetény még a városmajor és mérték hitelesítő hivatal kutjaiban volt legjobban észlelhető, de éppen azért, mert itt legtöbbet szivattyuztak a kutakból.

A vizsgálat kiderítette, hogy a gázgyár kátrány vermenek falai hiányosak voltak, belőle a kátrány kiszivárgott és évek alatt a talajt annyira inficiálta, hogy a vizereken a kutak kátrány izt kaptak, pedig a legtávolabbi kut a veremtől 220 méter távolságban van. A kátrány vermet újból falazták, a körülötte volt kátrányos föld anyagot elhordták és friss agyagot döngöltek mellé. A kutak 2—3 év múlva elvesztették a kátrány szagot.

Mindebből azt következteti, hogy a petroleum átható szaga vízvezetési kutainkat néhány év alatt teljesen tönkretelhetik, miért is gyors és hathatós intézkedést kér a tanácstól, hogy a gyár azonnaleltiltassék a folyadéknak a Körözsbe öntésétől, mert e türethetetlen állapot nem csak a vízművet teszi tönkre, hanem már az állatok itatása is lehetetlenné lesz téve a Körözsből.

UJDONSÁGOK.

TÁJÉKOZTATÓ.

- Február 5. A bihari nemzeti kaszinó táncestélye.
 Február 6. Potásy János felolvasása: »Vegyteni tünetények. — A vegyi átváltozások külső feltételeiről.«
 Február 6. Az ev. ref. egyház bálja.
 Február 6. A Léderer és Kálmán gyár r. t. közgyűlése d. u. 3 órakor.
 Február 7. Megyei közigazgatási bizottsági ülés d. e. 10 órakor.
 Február 8. 9. Jegyző szigorlat.
 Február 10. Városi közgyűlés d. u. 3 órakor.
 Február 12. Kereskedelmi Csarnok estély.
 Február 12. Az izr. nőegylet hangverseny estélye a »Fekete Sas«-ban.
 Február 13. Dr. Szombathy István felolvasása: »Shakespeare szomorujátékai.«
 Február 13. A biharmegyei kereskedelmi-, ipar- és termény-hitelbank évi rendes közgyűlése d. e. 9 órakor.
 Február 13. A 48-as Népkör táncestélye a Zöldfában.
 Február 19. Tiszti estély.
 Február 20. A nagyváradai könyvnyomdászok bálja a »Zöldfában.«
 Február 20. Dr. Edelman Menyhért felolvasása: »Az alkoholizmus orvosi közegészségügyi és nemzetgazdasági szempontból.«
 Február 22. Jogász táncestély a »Zöldfában.«
 Február 27. Dr. Szombathy István felolvasása: »A népdalok s gondolatviláguk.«

* **Uj egyetemi tanár.** A magyar művelődés történet tanszékére — rendkívüli tanári minőségben — dr. **Békéfi Remiz**, a czizterczita rend tudós történetiróját, akadémiai tagot nevezte ki a király. A kinevezést a hivatalos lap tegnapi száma közli. Örvendünk a derék tudós kinevezetésén. Hiszszük, hogy jó helyen lesz a magyar művelődéstörténet előadása.

* **Nem lesz vegyészeti intézet Nagyváradon.** Az elmúlt évben mozgalom indult meg, hogy Nagyváradon állíttasson fel az állam egy vegyi és tápszervizsgáló intézetet, amely bakteriologiai állomással kapcsolatosan működne. Nagyvárad város törvényhatóság kívül Bihar-megye törvényhatósága, a múlt évi szeptemberi közgyűléséből, felterjesztéssel élt, amelyben

kérte egy ilyen állomásnak a felállítását. A földmívelési miniszter most értesíti a vármegyét, hogy az intézetet nem állíthatja fel, mert arra nem bír fedezettel. Tudatja egyúttal a földmívelésügyi miniszter, hogy a törvényhatóságok az általuk esetleg felállított vegyészeti állomások számára a nyilvánosság jogát megszerezhetik.

* **A Dunkel örökösök pere.** Dunkel Gizella és Dunkel Dezső tudvalevőleg egy perben mintegy 5000 frt összegig már két forumon megnyerték Nagyvárad városát s még a Curia döntése van hátra. Azonkívül a Dunkel örökösök egy másik pert is indítottak 115,000 frt erejéig a város ellen. Az elmúlt héten a Dunkel örökösök nevében dr. **Tetétleni Armin** budapesti ügyvéd ajánlatot adott **be Nagyvárad város tanácsához**, mely szerint az örökösök hajlandók kiegyezni a várossal, olyképpen, hogy lemondanak minden további követelésről, ha a város 30,000 frtot fizet. Tegnap egy újabb beadványt intéztek az örökösök a városhoz, a mely szerint az egyezkedés ügyét a tanács addig ne tárgyalja, míg az 5000 frt ügyében a Curia határoz. Ezt már a legközelebbi napokban várják.

* **Papp János ravatala.** Néhai Papp János városi gazdasági tanácsos elhunyt városzerte mély részvételt keltett. A gyászháznál tegnap igen sokan kezesék fel a ravattal. A halottas szoba teljesen be van vonva fekete posztóval. Ezüst rojtos baldachin alatt, masszív érczkoporsóban nyugszik az oly váratlanul elhalt derék ember. Arcza alig változott, csupán a szenvedés nyomai látszanak meg. Fekete diszmagyarba van öltöztetve s mellét elborítják a friss virágok. A koporsón csak két koszoru van: Nagyvárad város tisztikaré és Sal Ferencz nyug. polgármesteré. A többi koszoruk a fekete karpitra vannak körül aggatva. A szobában nyolcz gyertyafénye vet halvány világosságot. Tegnap délutánig a következő koszorukat küldték el:

Nagyvárad város tisztikara — Szeretett kartaának. Sal Ferencz és neje — Utolsó üdvözlétül. Özv. **Báró Gerliczy Félix**né — Ószinte barátsága jeléül. **Andrényi Lajos** — Felejthetetlen barátjának. **Hering Sándor** és neje — A régi jó barátnak. **Pallay Lajos** — Barátsága jeléül. **Windisch Márton** — Tisztelete jeléül és utolsó üdvözlétül.

A temetés ma, szombaton délután 3 órakor lesz az ev. ref. szertartás szerint. A vég-tisztességen a városi tisztikar s a törvényhatósági bizottság tagjai testületileg vesznek részt. Erre nézve a polgármester a következő felhívást tette közzé:

Nagyvárad város törvényhatósági bizottságának t. tagjait felkérem, hogy néhai **Papp János** gazdasági tanácsnok temetésén folyó hó 5-én szombaton, d. u. 3 órakor a Sal-Ferencz-utcai halottas háznál megjelenni sziveskedjenek.

Nagyvárad. 1898. február 4-én.

Dr. Bulyovszky József,
polgármester.

A család a következő gyászjelentést adta ki:

A legmélyebb szomorodott szívvel tudatjuk, szeretett testvérünknek és sógornak, valamint nagybátyánknek **Papp János** volt nagyvárad város gazdasági tanácsosának rövid szenvedés után történt elhunytát, a megboldogult hült tetemei 1898. február hó 5-én délután 3 órakor fog az ev. ref. egyház szertartása után örök nyugalomra tétetni. Nagyvárad, 1898. február 4-ikén. Béke hamvaira! **Papp Zsuzsanna** férjezett **Domokos Józsefné**, **Papp István** mint testvér és neje **Roth Mária**, mint sógorné. **Papp Erzsébet**, **Papp Mariska**, **Papp Piroška**, **Papp Laczika**, gyermekei. **Domokos Kálmán** mint nnoakatestvér és neje **Papp Mariska**.

* **Eljegyzés.** Tegnap este tartotta Veress Zsigmond kir. kataszteri mérnök eljegyzését Hódol Annuska k. a., Hódol Román kir. főmérnök kedves és nagyműveltségű leányával. Az eljegyzési ünnepélyen a család tagjain kívül jelen voltak: Kofranek Vendel miniszteri tanácsos (Budapest), Szimonisz Arnold felmérési felügyelő nejével, Lemdner Klibáld főmérnök stb.

* **Elhunyt matróna.** Nagyvárád egykori táncmesterének Kajetán Lipótnak özvegye szül. Illés Rozália, élete 76-ik évében, Magyar-Valkán (Szilágy-megyében) elhunyt. Béke poraira!

* **Jótevény főúr.** Ma divattá lett, hogy éppen olyanok szólalnak fel s hangoztatják, hogy főuraink nem áldoznak jótevényt, — akik dus vagyonnal bírnak s nagy hangjukkal akarják a maguk fősvénységéről a figyelmet elterelni. — Egy bőkezű főúr jótevénytől értesít bennünket élesdi levelezőnk. Gróf Bethlen Aladár élesdi nagybirtokos állandóan jóakaró gondossággal s áldozatkészséggel viselkedik a község szegényei iránt. Új év alkalmából 100 frtot osztott ki az előjáróság útján a legszegényebbek között. Azonkívül 12 szegény családnak állandóan ételmezt nyújt; számtalan szegény emberre nézve megkönnyíti a megélhetést, addig is, míg a tavaszi munkaidő bekövetkezik s kereset után nézhetnek.

* **A Papp János öröke.** Dr. Bulyovszky József polgármester a Papp János halála folytán a gazdasági ügyosztály vezetésével Komlóssy József tb. főjegyzőt bizta meg. Mint értesülünk Komlóssy József pályázni fog a gazdasági tanácsnoki állásra. Kivüle még Dus László városi főügyész, esetleg Ragány János főszámvévő is reflektálnak az állásra.

* **Ki akar olasz főnemes lenni?** Olaszország nyomorusága annyira jutott, hogy nyilvános árverést hirdetnek a főnemesi koronákra. Római lapok jelentése szerint ugyanis az olasz kormány, az állami bevételek gyarapítása végett elhatározta, hogy a nemességi taksákat föl emeli. A taksa ezentúl a következő lesz: Uralkodó hercegség 40.000 lira, hercegség 30.000 lira, marquisság 25.000 lira, grófság 20.000 lira, báróság 12.000 lira, nemesség 10.000 lira. Minthogy pedig az emberi hiúság Oiaszországban is csak olyan, mint másutt, az állam e taksákból bizonyára jó jövedelmekhez fog jutni. Igaz, hogy másutt is lehet pénzért czimeket vásárolni, de legalább drágábban adják és — nem publikálják ki ország-világnak. Jobb is azt — titkolni.

* **Halálozás.** Részvétellel vettük a következő gászjelentést:

Mundro Nina és férje Földes Jakab gyermekeikkel, Kovács Mária és férje Kiss Lajos gyermekeikkel, Mundro György és neje, ugyszintén számos rokonok nevében legmélyebb fájdalommal tudatják felejthetetlen édes anyjuknak, anyósnak, nagyanyjuk, sógornő és rokonnak özv. Kovács Károlyné, született Gug Máriának f. hó 4-én éjjel, életének 63-ik évében rövid szenvedés és a haldokló szentsegeinek ájtatos felvétele után történt gyászos elhunytát. A megboldogultnak földi maradványai f. hó 6-án d. u. 3 órakor fognak Nagy-Pecze-utca 217. sz. háztól a gör. kath. egyház szertartása szerint az újárósi görög temetőbe örök nyugalomra tétetni. Mely végtisztességtételre az elhunyt rokonai, barátai és ismerősei tisztelettel meghívottak. Nagyvárád, 1898. február 4. Áldás és béke hamvaira.

* **Legett dohány hodály.** Alig mulik el nap, hogy a megyének valamely részéről ne adódnak hirt valami tüzesetről. Ez a dolog annyival szomorubb, mert a tűz rendszeren gondatlanságból keletkezik. Tegnapelőtt Ér-Semjénben egy nagy dohány hodály lett a tűz martalékává. A tüzről a következőket közli tudósítónk. Tegnapelőtt reggel dr. Szirmai Vilmos és Fráter Anna érsemjéni lakosok közös tulajdonát képező nádfedei vályogból épült dohány hodályuk meggyuladt s a hodály fedélzete s a benne elhelyezve levő 23 méter-

máza dohány elégett. A kár 1400 frt. Az épület és a dohány biztosítva volt. A csendőri nyomozás meg lett indítva, amely kiderítette, hogy a tűz bent a hodályban keletkezett. A tűz kiütése előtti napon a dohánykertészek a dohányt bálozták s valószínű, hogy a tilalom ellenére dohányoztak s a tüzet vagy gyufát elhullatták, miből a száraz dohány tüzet fogott. Horváth Lajos és Horváth György dohánykertészek tagadják, hogy ők dohányoztak volna, daczára ennek ellenök az eljárást megindították.

* **Addig jár a korsó a kútra, míg eltörik.** Körözs-Tarjában mindenki jóra való embernek tartotta Boldizsár Istvánt, akiről rosszat senki sem mert volna feltelezni. Most azonban a csendőrök előtt gyanusnak tűnt fel Boldizsárnak a magaviselete és kutatni kezdtek viselt dolgai után. A csendőrség néhány napi nyomozás után egyszerre három rendbeli lopást bizonyított rá Boldizsárra, akit természetesen azonnal letartóztattak. Ő maga is beismerte a lopásokat. A nyomozást tovább folyik, mert nem lehetetlen, hogy Boldizsár még több bűncselekményt is követett el.

EGYESÜLETEK.

A bihari fiuk Budapesten. A »Bihari megyei kör« folyó hó 5-én este 8 órakor a »Nemzeti Szálló« (Váci-utca) helyiségében társas estélylyel egybekötött közgyűlést tart. Tárgysorozat: dr. Rózsá Félix: Lélektani tanulmányok, Hajdu Dezső: Az én gazdasszonyomról. Hivatalos ügyek.

Iparosok önképző-egylete. A vaskóh-baresti iparosok önképző és segélyző egyület alakítottak. Az alapszabályokat a belügyminiszter jóváhagyta.

IRODALOM.

— **A Mese-Világ 3-ik száma.** Tegnapelőtt hagyta el a sajtót a Mese-Világ 3-ik száma. Mint az előbbi két számot, ugy ezt is az élvezetes, változatos beltartalom, csinos kiállítás és kedves illusztrációk díszítik. Hova tovább kiszorítja ez az ujság a fővárosi gyermeklapokat. Annál büszkébbek lehetnek rá egy szerkesztők, mint a munkatársak is. Kétségkívül szép jövője lesz ennek a csöpp embereknek készült csöpp ujságnak, mert kitűnő apparátussal dolgozik és a leghálásabb publikumnak, a liliputi társadalomnak szállit irodalmi csemegéket. —i.

— **Az Orsz.-Néplap.** Képes politikai hetilap 5-ik száma megjelent a következő hasznos és tanulságos dolgokat közölve: Gyertyaszentelőre vers. — Hock-féle papok. — Főkegyuri jog. — Akinek van édes anyja. — Bürgözd (Humoros beszéd). — Szomorúak vigasztalója. — Szerencsétlen flótás. (mulattató tollrajz). — Az életről. — Majláth püspök körlevele. — A kedves czuczilisták. — Egy hasznos állat Egyiptomban. — Nevelés. (Tanuljatok, hogy tudhassátok). — Hazánk. — Országgyűlés. — Külföld. — Hétről-hétre. — A gazda tapasztalati jós napja februárban. — A jó gazdasszony teendői. — Képeink. — Mulattató. — Találós kérdések. — Szerkesztői posta. A gazdag tartalommal csinos kiállításban megjelenő hetilap ára egész évre 2 frt. Megrendelhető: Pozsony, Ferenczies czimén.

— **A »Jó Pásztor«** egyházsónoklati folyóirat 1898. III-ik füzeté következő tartalmasságával ajánlja magát. Várkonyi, Németh Gellért, Erneyi Pál, Kulzik János, Szemző János, Paulovich K., Sootky Gy., Schültz Károly irtak a füzetbe. Nagyöjti sz. beszédek. Hét sz. beszéd. A fejedelmi törvény. A felebaráti szeretet isteni parancsának gyakorlati alkalmazásáról. Irtá: Ilosvay Lajos. Nagyöjti sz. Tanítások. A szenvedő Jézus bőséges tanúságot nyújtó kép. Irtá: Sipos Agoston. A széles körben elterjedt és ismert folyóirat megjelenik havonként és egész évre 4 frt. Megrendelhető Pozsony, ferenczies.

— **Az Oktató Népkönyvtár.** 1898 3 szám a következő tanulságos tartalommal megjelent. A Malterkanalas Vitézek (die Freunaure) Stolz Alban ezen jeles alkotásának zamatos magyartása Zalavári tollából. A szabadkőműves törvénytábla. — Malteres remek írók. — A lólab. — Hazugság és igazság. — Szabadkőművesek és jezsuiták. — Népies Egyháztörténelem. Gusztáv Adolf szereplése; a keresztény vallás elterjedése Chinában. Janzenisták stb. Mozaik Kalendárium és sok más aprólékos hasznos tudnivaló. Találós kérdések. A népek, népies irálymodorban megszerkesztett vállalat a hasonló vállalatok között a lehető legolcsóbb. Egész évre csak 2 frt. Megrendelhető: Pozsony, ferenczies.

— **Magyar Pestalozzi.** Különös tüdemény az, hogy a szülők, a kiknek legszentebb kötelességük gyermekeiket jól nevelni, legkevesebbet szoktak azzal törődni, hogy mi módon és uton lehet hát igazán jól nevelni. Dr. Havas Gyula kir. tanfelügyelőnek Kolozsvárt megjelenő »Magyar Pestalozzi«-ja módszeres nevelésre kívánja az anyák figyelmét irányítani és nekik e végből gyakorlati utbaigazítást adni. A lap megjelen 3. száma azt bizonyítja, hogy rendkívül fontos feladata magaslatán áll. Főczikkét dr. Klekner Alajos, kassai kir. jogakadémiai igazgató irta. Szabóné Nogáll Janka a tőle megszokott kedvességével és okosságával foglalkozik a nőkérdés iskolai vonatkozásával: Ureg János dr. debreczeni professzor világosan és élvezetesen mutatja ki, hogy miféle jelekből lehet a jellemre következtetni; Goerth königsbergi hirneves paedagogus érdekesítően rajzol egy nyakas urficskát, a miből tájékozást méríthetni arra nézve, hogy hová vezet a tulzott beczézetés és mi a teendő az okszerű nevelés szempontjából. Gondoskodva van arról is, hogy a tanítók is megtalálják azt, a mi üdvös okulásukra szolgál. Szóval a dr. Havas lapja mindenkit érdekel, a ki méltányolni képes a jellemképző nevelés elsőrendű hivatását. Ohajtjuk, hogy minél többen rendeljék meg a »Magyar Pestalozzi«-t, melynek előfizetési díja egy évre 4 frt.

ZENE és MŰVESZET.

Daniella—Takács hangverseny. Az e hó 9-én tartandó fényes hangverseny iránt a legszélesebb körben nagy érdeklődés mutatkozik és ez nem is csodálatos akkor, mikor két olyan kiváló művész szerepel a hangverseny programban mint Daniella Malvin és Takács Mihály. A hangverseny műsora már végleg meg lett állapítva és a következőleg hangzik:

- Gounod: »Romeo és Julia« keringő, énekl: Daniella Malvin.
- Wagner: a) (Wolfram versenydal) »Tanhauser« és b) az »Esti csillag« czimű dalműből, énekl: Takács Mihály.
- Mozart: Duett: »Don Juan« cz. operából, énekl: Daniella Malvin és Takács Mihály.
- a) Hildach: »Ha nincs, ki dalra gyujt«; b) Jensen: »Suttogó szellő«; c) Taubert: Madár a zöld erdőben, énekl: Daniella Malvin.
- Bizet: Escamilló dala »Carmen« czimű dalműből, énekl: Takács Mihály.
- Rákóczy: »Szinészndvendék« monolog, előadja: Murányi Juliska k. a.
- a) Mozart: »Das Veilchen«; b) Káldy Gyula: »Kurucz népdalok«; c) Gáll: »Mädchen mit demrothe Mündchen«, énekl: Daniella Malvin.
- Magyar népdalok: énekl: Takács Mihály.
- Verdi: Duett a »Rigoletto« cz. dalműből, énekl: Daniella Malvin és Takács Mihály.

Ilyen műsor mellett rég tartottak hangversenyt nálunk, de a közönség igyekszik is jegyeit megváltani, nehogy elkéssen a jegy megváltással. Jegyek előjegyezhetők s válthatók Laszky Ármin könyvkereskedésében.

* **Magyar költőné Olaszországban.** Amióta az olasz szintársulatok rendszerint ellátogatnak Budapestre és Salvini Olaszországban szinre hozta Katona József »Bánk bán«-ját, az olaszok körében igen nagy az érdeklődés a magyar irodalom és költészet iránt. Előkelő írók és művészek fölhívására Tordai Grail Erzi,

az ismert fölolvadó művész, most Olaszországba megy és szavaló estélyeken fogja bemutatni Petőfi, Arany és Madách műveit.

MULATSÁG.

A farsang utolsó mulatsága. Az idei farsangot a jogászoknak az utolsó táncestélye fogja bezárni. Az estélyeket rendező bizottság ugyanis elhatározta, hogy a negyedik, vagyis utolsó estét f. hó 22-én, farsang utolsó napján tartják meg. Mindazok, akik az előző három estén részt vettek, megvannak arról győződve, hogy ez az este is fényesen fog sikerülni. A rendezőség erre az estélyre erősen készül és kellemes meglepetésben fogja részesíteni a megjelent hölgyeket. Legközelebb majd valamit elfognak árulni a készülődésekből és a rendezőség titkaiból.

Igazságszolgáltatás.

Felmentve a gyilkosság vádjától.

A törvényszék tegnap felmentett egy fiatal embert a gyilkosság, vádja és következményei alól. A gyilkosság amelyért a vádlottat elfogták a következőképpen történt:

Ugrán a múlt évben karácsonykor a falu legénysége együtt mulatott. Mulatozás közben azután **Labró János** és **Horváth Károly** között valami csekélység miatt szóváltás keletkezett, aminek a vége az lett, hogy az egész ifjuság két pártra szakadt és verekedni kezdett. A verekedés azután folyton hevesebb lett, míg végre is a **Labró János** pártja legyőzte a **Horváth** pártot és ekkor, midőn **Horváth** a földre esett **Labró** rá ugrott **Horváthnak** a gyomrára és ez néhány órai szenvedés után meghalt.

A meghaltak öreg szülői, akik egyetlen fiuk halála után minden támasz nélkül maradtak, a dolgot feljelentették és az elnyomozás folyamán a vádlottat le is tartóztatták, azonban néhány napi fogság után szabadon bocsájtották.

Tegnap volt megtartva a végtárgyalás, a melyen számos tanu volt beidézve, így a mulatságon jelen lévő cigánybanda tagjai, a mulatozó ifjuság s a meghaltak édes apja **Horváth Mihály** és anyja **Nagy Sára**.

Mikor az elnök az öregeket megkérdezte, hogy kívánják-e a megbüntetését a vádlottnak, sirva felelték: *nem*, csak azt kérték, hogy ítéljenek meg nekik valamenynyi pénzt, hogy legyen miből élniük.

Az elnök a tanuk kihallgatása után felolvasta az orvosok véleményét, amelyek nagyon eltérők egymástól, míg ugyanis a bonczoló orvosok a halál okául a taposást mondják, a törvényszéki orvosok azt mondják, hogy **Horváth** halálát egy régi betegsége idézte elő.

A tanuk igazolták továbbá azt, hogy az áldozat kezdte a civakodást, hogy ő támadta meg előbb a vádlottat és hogy a vádlott csak önvédelemből használt erőszakot,

Az ügyész és védőügyvédek meghallgatása után a törvényszék a vádlottat felmentette, mely ítélet ellen az ügyész felebbezett.

Hivatalos közlemény.

Az ideai unjoncozás.

Nagyvárad város, mint sorozójárás részéről közhírré tétetik, miszerint az ideai unjoncozás folyó évi április hó 21., 22., 23., és 25-ik napján, mindenkor reggel 8 órakor kezdődőleg az újvárosi tűzoltó-laktanya épület helyiségében és pedig akként tartatik meg, hogy április hó 21-én az 1877-ik évi születésű és nagyváradi

illetőségű I-ső korosztályu hadkötelesek, április hó 22-én az 1876-ik évi születésű, nagyváradi illetőségű II-ik korosztályu hadkötelesek, április hó 23-án az 1875. évi születésű és nagyváradi illetőségű III-ik korosztályu hadkötelesek április hó 25-én az 1877., 1876. és 1875. évi születésű idegen illetőségű és itteni állításukra engedéllyel bíró I., II., III-ik korosztályu hadkötelesek fognak sor alá állíttatni. Felhivatnak ennél fogva az érdekelt hadkötelesek, hogy a jelzett helyen és időben pontosan megjelenjenek, mivel különben a vádtörvényben előírt szigorú büntetéssel fognak fenytetni. Közhírré tétetik egyidejűleg, hogy az 1877. évi születésű és nagyváradi illetőségű I-ső korosztályu hadkötelesek részéről a sorshuzás f. évi február 13-ik napján reggeli 9 órakor a kis városháza sorozó termében (Olaszi Fő utca Széchenyi szállodával szemben) fog megtartatni, a melyen való megjelenésre az illető hadkötelesek, szüleik vagy gyámjuk felhivatnak. Nagyváradon, 1898. évi január hó 30-án.

Darvassy Lajos,

tanácsnok, kat. ügyi előadó.

Közönség köre.

Adakozás.

Az Erzsébet leányárvaház részére a karácsonyi ünnepre adakoztak:

Szirmai és Nagy 20 kr., T. tt. M. 20 kr., Freibergerné 20 kr., Farkas József 10 kr., Grosz Frigyes 10 kr., Killer Ede 20 kr., Sonnenwirthné 20 kr., Fidler Fáni 20 kr., Lukács István 20 kr., Neimann M. 50 kr., N. N. 10 kr., Bonnár Zsigmond 50 kr., N. N. 10 kr., N. N. 30 kr., Kajaba 30 kr., dr. Dóri 50 kr., Aufuth Emma 20 kr., M. M. 20 kr., Huzella Mátyásné 10 kr., Kiss András 10 kr., Pálffy Béla 50 kr., özv. Fuszek Ágostonné és fiai 20 kr., özv. Preis Morné 20 kr., özv. Grunwald Henrikné 28 liter bab, 40 fő káposzta, 1 tábla szappan, 80 drb. narancs, 4 üveg befőt 1 kg. cukorkák, iösb. Gosztonyi Ferenczné 30 liter bab és 11 kg. szappan, Kádár János cukorkák, disz. és szentjás os kenyér, Ritter Richardné 2 drb. kalács, Lobotka Istvánné 30 drb. kalács, Sadeberg Béla 1 hordó ecet, Névtelen 3 nagy báb és játékok, Huzella Gyula játékok és babák, Kalenda János játékok és babák, ifj. Berger Sámuelné 2 képes könyv és két doboz karácsonyfa disz, Voszka Ferenczné 2 pár cipő, Emilia malom 1 zsák liszt, Simán Jánosné paradicsom és kelkáposzta, Böhm Jenőné 1 frt., özv. Ember Emánuelné 50 kr., Kassay Istvánné 20 kr., Rölich Venczelné 20 kr., Liszka Hermin 15 kr., Barátky Gyula 15 kr., Zettel Gyuláné 20 kr., Ritter Richardné karácsonyfa diszkek és 2 kalács, Ungár Jenőné 30 kr., Wurst József 4 koszoru füge és 20 narancs, Freibergerné 30 kr., N. N. 30 kr., Ludvig E. 30 kr., N. N. 10 kr. Ujlaky Sándorné 10 kr., Tarr Jánosné 20 kr., Csepely Zsigmondné 50 kr., dr. Vucskics Gyula 1 frt., Gizuska, Jancsika 20 kr., Serényi Gusztávné 30 kr., N. N. 10 kr., Farkas Józsefné 1 frt., Metszinger Frigyesné 50 kr., Hartman Morné 20 kr., Anlauf Jánosné 1 frt., Beczkay Arthurné 1 frt., Balogh Lászlóné 1 frt., Grünhut Henrik 1 frt., Rác Veronka 10 kr.

A jó szívu adakozóknak, úgy szintén a gyűjtőknek ez uton is hálás köszönetét nyilváníttja az elnökség.

Felülfizetések a kath. kör javára. A nagyváradi kath. kör jan. 26-iki táncestélye alkalmából a jótékony czélhoz járultak:

Schlauch Lőrincz bibornok 100 frt., Báro Gerliczy 20 frt., Palotay László 11 frt 50 kr., Br. Gerliczy Felixné 10 frt., Vinkler József 10 frt., Winterhalter Antal 10 frt., Andrassy János 10 frt., dr. Bognár István 10 frt., Des Echerolles Kruspér Károly 10 frt., dr. Belopotoczky Kálmán 5 frt., Schiefner Ede 5 frt., Szakszó Rezső 5 frt., Zajnay János 5 frt., Zeley János 5 frt., Radnay Farkas 5 frt., Papp Anna 5 frt., Dencs János 3 frt 50 kr., Pokorny Hermann 3 frt 50 kr., Janky József 2 frt., Széchenyi Jenő 2 frt., dr. Nogáll János 2 frt., dr. Némethy Gyula 1 frt 50 kr., Krisztik János 1 frt 50 kr., Kádár János 1 frt., dr. Karácsonyi János 1 frt., dr. Vucskics Gyula 1 frt., Guttman József 1 frt., dr. Szemethy Géza 1 frt., Szamborovszky Rezső 50 kr.

A jótékony pártfogók fogadják ezuton is hálás köszönetünket.

Nagyváradon, 1898 feb. 4.

A kath. kör Vigalmi bizottságának képviselőiben.

Imrik Gusztáv,

Kelemen Kálmán,

elnök.

pénztárnok.

REGÉNY-CSARNOK.

ÜZLET és SZERELEM.

Németből: — plex.

20.

A szobából e perczen ijedt meglepetés hangja hallatszott ki és Standardó szemben találta magát egy ismeretlen fiatal nővel.

— Nincs itt az én fiam? Hm... hm! Kihez legyen szerencsém? Mi hozta ide a kisasszonyt házamba? — kérde tőle bizalmatlanul.

A halálra rémült Angelina egy szót sem tudott volna a kérdésre válaszolni, de a kívül hallgatkozó Willem most benyitott a szobába és így felelt helyette:

— Ne tessék fenakadni a dolgon szenátor ur! A kisasszony idegen még Hamburgban, eltevédt, s miután már itt volt meg akarta tekinteni a ház berendezését.

— Nyilatkozzék kisasszony, ugy van-e?

— Az Ön szolgájának igaza van uram! felelt magát összeszedve Angelina. — Kiejtéséről is felismerheti, hogy idegen vagyok, s épen azért nagy örömet találtam abban, hogy egy tökéletes berendezésű német házat megtekinthetek. Bocsásson meg, hogy azt én Ön engedélye nélkül tettem, egyuttal fogadja köszönetemet is!

Ezen nyugodt méltósággal kiejtett szavak szemmel láthatólag jó hatással voltak Stendardóra s annyira lefegyverezték őt, hogy egész barátságosan vált meg a titokzatos látogatótól.

Midőn azonban Angelina eltávozott, nem állhatta meg, hogy Willemnek oda ne szóljon:

— No ez ugyan szép história, a mi itt történik! Egy szót sem többet, átlátok a szítán; Belátom, hogy maga nem tehetett másképp, maga fiaimnak engedelmeskedett. De jegyezze meg, hogy ide máskor idegeneket be ne ereszen. Főleg ha ilyen csábító külsejűek! Értette?

— Oh igen, Stendardó ur!

— Szép! És most nem szükséges többé a levélírás!

Fredericó az Angelinával való jelenet után atyja irodájába ment, s napi kötelességét elvégezve, hosszas levelet intézett barátjához. Ebben arra szólította fel őt, hogy rövid idő alatt igazolja magát előtte, mert különben viszonyukat felbontja.

E levél érett megfontolás eredménye volt. Ha teljesíti Angelina a kérelmet és kimutatja ártatlanságát, akkor annál inkább ragaszkodott volna hozzá Fredericó, míg ha ellenszegül, akkor Fredericó nemcsak szabadságát nyeri vissza, hanem a sors újmutatását is látja abban a jövőre nézve.

Ezen izgatott nap estéjén a Stendardó familia teljes számban együtt volt Dünckelbeckben. Vacsora végeztével az öreg Stendardo fiát Askánt szobájába hívatta, hogy őt a reggeli titkos női látogató felől kihallgassa.

— Ma reggel városi lakásunkon egy fiatal nővel találkoztam össze. Mondd meg őszintén Askán, nem a teszámlás hölgyed volt az illető? S illőnek találok te azt, hogy a szülői ház bizalmas hajlékát az efféle kétes találkák színhelyévé tedd?

— Atyám ne ítélj elhamarkodva. Én mit sem tudok ezen nőről és nem adtam semmilyen nőnek sem engedélyt arra, hogy házunkba lépjen. De mégis, várjunk csak! Hogy nézett ki az a nő? Nem volt egy kissé külföldies a kiejtése?

— De igen! Te tehát ismered őt?

— Nem atyám! Csak azt gondoltam, hogy nyomon vagyok, de csalatkoztam...

— No csak ki vele bátran. Világosságot akarok ebben a dologban, még pedig általatok, mert nem akarom a ház szolgálait a fiaim privát ügyeibe beavatni!

— Ismétlem atyám, hogy csak gyanusitanék ha kimondanám, a mit az előbb gondoltam. Ehhez semmi jogom sincs, kérlek tehát ments fel a válasz alól.

— Irigylem a logikádat fiam. Most tehát csak a következőkre felelj meg nekem: A te ismerőseid közé tartozik-e ez a nő? A mi társadalmi osztályunkból való-e?

— Nem atyám!

— Csakugyan? Hát tán a bátyád ismerőse? Askán hallgatott.

— E szerint rájöttünk volna a dolog nyitjára. Ezuttal látom nem te vagy a bűnös, hanem a bátyád. De ha az a nő nem a mi körünkben való, akkor bizonyára valami könnyelmű színész, kalandornő, avagy tán még ennél is rosszabb valami! És ilyen egyéneket csempész be a te bátyád az én házámba! Igazán kővé kell válnom a bámulattól. Menj hívd rögtön ide a bátyádat!

— Már nincs itt, atyám. Az előbb ment el Felicitával. A mi pedig azt a nőt illeti, biztosíthatlak, hogy az egy tisztességes fiatal leány. Odakint ismerkedett meg vele Fredericó és véletlenül találkozott vele össze az uton. Hogy mint tévedt a mi lakásunkba és mit művelt ott azt persze én nem tudhatom.

— Igazat mondasz-e most Askán?

— Igen atyám, a miket most mondtam az mind tiszta igazság.

— Akkor hát hagyjuk most békében ezt az ügyet. Gyer ide fiam, adj kezet rá, hogy nem leszel többé könnyelmű. Igérd meg, hogy minden erőt és igyekezetet csak a jóra, mindnyájunk javára fordítod.

(Folyt. köv.)

TAVIRATOK.

Hármas szövetség és a porta.

Budapest, febr. 4. (Saját tud. táv.) A hármasszövetség kijelentette és értesítésre adta a szultánnak, hogy részéről nem járul hozzá György görög trónörökösnek Kréta kormányzójává leendő kinevezéséhez. Európaszerle óriási szenzációt okozott ez az illetékes helyről kiszivárgott hír. Az európai koncert ezzel megbomlott.

Tüntetés egy bécsi felső iskolában.

Budapest, febr. 4. (Saját tud. táv.) A földmívelési felső iskola előadásait a hallgatók más fakultások hallgatóival egyesülve »Heil!« és »Prosit!« kiáltásokkal megakadályozták. A tanárok félbeszakították az előadásokat. A fekete táblán kihirdették, hogy az előadásokat további intézkedésig megszüntetik. Az egyetlen környéken, melyet bezártak, minden csendes.

A Zola-tárgyaláshoz.

Budapest, február 4. (Saját tud. táv.) Párisból sürgönyzik: Valamennyi vezérkari tiszt, akik Zola tanultáján fel vannak sorolva, megkapta tegnap este a megidézést. A minisztertanács előbb határozni fog, vajjon megjelenjenek-e az esküdtbiróság előtt.

Szenzációs váltóhamisítás.

Budapest, február 4. (Saját tud. táv.) A Magyarország szerint Döry Andor szegzárdi földbirtokos felesége nevére a szegzárdi takarékpénztárnál és hitelintézetnél százszáz forintot felvett hamis váltókkal. Néhány váltón Perczel miniszter is szerepel. Döry Amerikába szökött. — A hír eddig semmi oldalról sincs megerősítve.

Bajor törvényjavaslat a nőkről.

Budapest, február 4. (Saját tud. távirata.) A belügyminiszterium az országgyűlésen új egyesületi törvényjavaslatot terjesztett elő, melyből kiemelendők:

Nagykoru nőszemélyek részt vehetnek politikai jellegű nyilvános gyűléseken, míg a kis-

koruak azokról ki vannak zárva. Nagykoru nőszemélyek tagjai lehetnek továbbá oly politikai egyesületeknek, melyeknek célja a szakérdekek, mint a nevelés, az oktatás, a szegények és betegek ápolásának előmozdítása. Német egyesületek érintkezésében léphetnek más német egyesületekkel. A minisztérium kivételesen megengedheti, hogy a nem németországi egyesületekkel is érintkezésbe lépjenek. A javaslat további rendelkezései egyszerűsítik a gyűlések bejelentési módját, érezhetik a gyűlések rendezése alkalmával elkövetett kihágások büntetését, kiterjesztik a kivételes intézkedéseket választói gyűlések esetére stb.

Dementált hírek.

Budapest, febr. 4. (Saját tud. távirata.) Azok a hírek, mintha a »Hazai biztosító Társaság«-nál az igazgató-tanács bárminemű sikkasztást, vagy hiányokat fedezett volna fel, teljesen alaptalanok.

A tényállás az, hogy az intézet vezetése és a könyvelési módra nézve nézeteltérés nyilvánult, az igazgató-tanács és a vezérigazgató között, akit e miatt, az igazgatótanács egyelőre szabadságot.

Amerikai-japán egyezség.

Budapest, február 4. (Saját tud. táv.) Az Egyesült-Államok kormánya és a japán követ közt egyezség jött létre a japánok jogait illetőleg Hawai szigetén. E szerint a japánok a szigeten, ha az Egyesült-Államok azt annektálják, ugyanezen jogokra tarthatnak igényt, mint az Egyesült-Államokban élő japánok. Hír szerint ez egyezség létrejött után Japán nem fogja ellenezni Hawai annektálását az Egyesült-Államok által.

Angol dementi.

Budapest, február 4. (Saját tudós. táv.) A Reuter-ügynökség jó forrásból arról értesül, hogy azok a hírek, mintha Anglia Talienvannak, mint szerződési kikötőnek megnyitását követelte és ezt a követelését később visszavonta volna, meg nem felelők, bár valószínű, hogy Talienvan megnyitása, mint amaz engedmények egyike, a melyek a kölcsön garantálásáért ellenszolgáltatásként adandók voltak, a tárgyalás folyamán megbeszélés tárgyát képezte.

Halálra ítélt politikai gyilkos.

Budapest, febr. 4. (Saját tud. táv.) Bombayban Chapekar benszülöttet, aki az elmúlt nyáron Poonában két angol hivatalnokot meggyilkolt, halálra ítélték.

Óriási csőd.

Bécs, február 4. (Saját tud. táv.) A Mayer C. J. bécsi csipke-gyári cég fizetése képtelen. A passzívák 350.000 frtra rugnak, a melyből 150.000 forint pénzádósság. A főhitelezők külföldiek.

Pestis Bombayban.

Budapest, február 4. (Saját tud. táv.) Bombayban a múlt héten 927-en haltak el pestisben. Az összes halálozások száma 1871 volt.

A kalkuttai hareztéről.

Budapest, február 4. (Saját tud. távirata.) Mayne ezredes, a ki a mekrani körületben a felkelők ellen előnyomulóban van, hétfőn reggel rátalált az ellenségre, a mely a Turba-

ton a nyugatra vezető szoros bejáratát megszállva tartotta. Az ezredes megtámadta az ellenséget és teljesen szétverte. Az ellenség, amely 1500 főből állott, körülbelül 100 halottat vesztett, köztük a főbb törzsfőnököket. Az angolok vesztesége 4 halott és 9 sebesült.

Amerikai tilalom német gyümölcs-behozatalra.

Budapest, február 4. (Saját tudósít. táv.) A washingtoni szenátus elfogadta Dawis határozati javaslatát, a mely megfelel a Mac Guire által a képviselőházban előterjesztett és a Németországba való gyümölcsbeviteli tilalomra vonatkozó határozati javaslatnak.

Két francia képviselő párbaja.

Budapest, febr. 4. (Saját tud. táv.) Mitterand és Lavertujon képviselők kardpárbaja holnap reggel lesz, Páris környékén.

Az osztrák-magyar Bank részvény-osztalékai kifizetése.

Budapest, február 4. (Saját tud. távirata.) Az Osztr.-magy. Bank minden részvénye után az 1897. II. félévre járó 23 frt 60 kr. osztalék f. é. február 4-től fogva az Osztrák-magyar Bank bécsi és budapesti főüzleténél és minden fiókjánál kifizetetik.

Vörös zendülés egy portugál gyarmaton.

Budapest, február 4. (Saját tud. távirata.) St. Paul de Londonából érkezett hivatalos távirat szerint a fölkelők a mossamedesi körületben egymásután négyszer megtámadták Humbe erődöt, de mindannyiszor nagy veszteséggel visszaverték őket. A portugálok vesztesége egy halott és öt sebesült.

Egyezség Francia- és Spanyolország között.

Budapest, febr. 4. (Saját tudósítók táv.) A spanyol regens-királynő rendelete felhatalmazza a közlekedésügyminisztert, hogy aláírja a Franciaországgal létrejött egyezményt, mely szerint a két ország között a lapokhoz intézett táviratok díját 50 százalékkal leszállítják.

KÖZGAZDASÁG.

A hangya.

A Magyar Gazdaszövetségnek »Hangya« nevű fogyasztási és értékesítő szervezetete tényleg megalakult. Az 50,000 koronában megállapított minimális alaptőke tul van jegyezve és azok között, akik e mozgalmat támogatják, ott találjuk 8-10 vármegyének jelentékeny és tekintélyes birtokosait. Megtartották a napokban az átalakulógyűlést is, a törvényszéki bejegyzés csak napok kérdése s aztán megkezdődik működés.

A szervezetetnek célja az, hogy központul szolgáljon a falusi fogyasztó és értékesítő szervezeteknek, hogy azok átalakulását elősegítse, működésüknek irányt adjon és az erők egyesítése által olyan eredményekben és jótéteményekben részesítse őket, melyeket külön-külön elérni képtelenek volnának. Arról, hogy szükség volt rá, beszélni igazán fölösleges; mindnyájan tudjuk, hogy mily nagy visszaélések vannak ezen a téren, mennyire virágzik az áruzsora és mily alacsony áron kénytelen elvesztegetni a kisember az ő fáradozásainak gyümölcsét.

A feladat első része az, hogy a falusi szö-

vetkezettek tagjait lehetőleg olcsó áron jó minőségű cikkekkel igyekezzenek ellátni, ily módon felszabaduljanak a falusi szatócs gyámkodása alól s közvetlenül kapva a szükséges cikkekkel, jobb minőséggel és olcsóbban láthassák el tagjait. Az értékesítésnek ennél sokkal nehezebb kérdése ezután következik.

Mindnyájan tudjuk, hogy egyes emberek szegénységének, talán nyomorának nem csupán a kereset csekélysége az oka, hanem belejártik az a tény is, hogy ezzel a keresettel a jelenlegi viszonyok között igen nehéz a háztartási cikkek mind beszerezni. Ezen kell tehát segíteni és reméljük, hogy a Hangya létesülése e tekintetben egy jelentékeny lépés előre. Sokan azt fogják mondani, hogy ilyen dolgot a mai viszonyok között megvalósítani szerfelett nehéz; jóformán mindenki el van foglalva a maga bajával. De hisz éppen arról van szó, hogy a magok baján segítsenek s miután erre egyenként nem képesek, álljanak össze s az egyesült erő hatalmával távolítsák el az eléjük tornyosuló akadályokat.

A nyomorúság nem jó dolog, de sokszor nagyon jó dolognak válik forrásává, tettekre készíti azokat az embereket is, a kik különben lusta téllenségben engedték volna elmulni a napot. A hitelszövetkezetek létrejöttét sem az idézte elő, hogy az illetőknek nagyon jól ment volna a dolguk. Éppen ellenkezőleg: nagyon is nyögtek az idők súlya s az adósságok terhe alatt.

Ezért reméljük mi, hogy a kezdeményezés, a melyről szó van, szintén sikert fog aratni. Hazánkban már eddig is nagyon számos fogyasztási szövetkezet létesült; ezek azonban jóformán kizárólag saját erejükre vannak utalva, hiányzik náluk a felsőbb helyről jövő annyira üdvös ellenőrzés és attól félünk, hogy a nagy buzgalommal létesített szövetkezetek közül nem egy letér arról az irányról, a melyen haladnia kellene. Ez kompromittálna magát a szövetkezés eszméjét is, pedig nem ebben, hanem csak a végrehajtásban lehet a hiba. Tudjuk azt, hogy társadalmunk alsóbb rétegei nem igen gazdagok az önbizalomban és nem nagy buzgalommal viseltetnek társaik iránt sem. Az üzleti szellem sem erős oldaluk s innen ered aztán, hogy a szövetkezés, amelyet nem egyszer megróbbáltak, sokszor balul ütött ki. Az eddigi tapasztalatok megmutatták, hogy mind-ezen lehet segíteni, csak jól kell megválasztani az embereket és nem engedni ellankadni a lelkesedést.

Nemcsak a mezőgazdasági válság könnyebb elviselése, mely ólomsúlyyával leginkább a kisemberre, a falusi gazdálkodóra nehezedik, de a községi lakosság közzé elszórt szocialista tévtanok meggátlására és továbbterjedésének megakadályozására is nagyban be fog folyni a »Hangya« jótékony működésével és egyúttal elensúlyozni fogja a falusi lakókba a rég ismert jólétet és megelégedést.

Az anyagi haszon, a mely e vállalkozásból eredni fog, értékes erkölcsi eredményeknek régója lesz, terjeszti a felebarátainkba vetett bizalmat, összekapcsolja a falunak minden lakóját, a kik felfelé törekednek és akik a becsületnek és tisztességnek hívei. Ezekre az eredményekre szükségünk volt mindig, de kétszeresen szükségünk van ma, a midőn a különben sem erős, egygyé nem forrott társadalomban a széthuzásnak, az erős ellentéteknek, sőt felbomlásnak jelei mutatkoznak.

Ha a Hangya, a mint reméljük, ebben az irányban eredményes munkásságot bír kifejteni: megtette kötelességét.

Gyümölcsészeti tanfolyam. A földmivélségi miniszter értesíti a törvényhatóságokat, hogy ez évben Budapesten, Keszthelyen és Kolozs-monostoron 10—10 napig tartó gyümölcsészeti tanfolyam lesz tanítók és magánosok részére.

Szaporodik az olaszbor. A kereskedelemügyi m. kir. ministeriumhoz érkezett értesítés szerint *Olaszország hordóbor kivételének* mennyisége az 1897. év január—november hónapjaiban 1.963.462 hektoliter volt, mely mennyiség az 1896. év ugyanazon hónapjaiban kivitt 1.380.697 hektolitert 582,765 hektoliterrel haladja meg. A kiszállított bor értéke az 1897. év január—november hónapjaiban 56,940.398 lírát tett, vagyis 16,900.185 lírával többet, mint az 1896. év ugyanazon időszakában. — Az olaszországból a *magyar osztrák monarchiába behozott hordóbor* mennyisége, — az olasz hivatalos áruforgalmi statisztikai kimutatás szerint, — az 1897. év január—november hónapjaiban 1,046.876 hektolitert tett, vagyis 429,305 hektoliterrel többet, mint az 1896. év megfelelő hónapjaiban.

Korpa eladás a katonaságnál.

— Felhívás Biharmegye gazdaközösségéhez. —

Magyarországon fekvő cs. és kir. katonai élelmezési raktárnál 1898. évi őrleési idény alatt előállítandó korpát a f. évben az illető élelmezési raktárakból közvetlenül és szabad kézből fogják a gazdáknak eladni a nagyváradi raktárnál (Kepes-ház, a Nagybid mellett) az alábbi korpamennyiség jön eladás alá:

Február hónapban 80 métermázsza	
Márczius	80
Április	80
Május	80
Junius	75
Julius	70
Augusztus	70
Szeptember	70
Október	80
November	80
December	60

A korpa minden héten kedden, pénteken és szombaton vehető át a fenti raktárnál.

A korpa métermázsája 3 frt 51 kr. zsák nélkül. Egy zsák után naponként kéttized kr. kölesöndij fizetendő.

Felhívjuk ennélfogva a t. gazda közönséget, hogy a kik a fent nevezett korpából venni óhajtanak, az említett napokon forduljanak az élelmezési raktárak kezeléséhez.

Nagyvárad, 1898. febr. 4.

Nagy Lajos,
gazdasági egyleti alelnök.

TÖZSDE.

— A »Tiszántul« eredeti távirata. —

Gabonatözsde.

Készáru buzában az irányzat szilárd volt.

Határidők.

	Budapest, feb. 4.
Buza ősze	9.41
Buza tavaszra	11.84
Tengeri	5.33
Rozs ősze	8.64
Zab ősze	6.34

Értéktözsde.

Az irányzat gyenge.

	Budapest, feb. 4.
Osztrák hitel	363.25
Magyar hitel	385.—
Allamvasut	344.—
Déli vasut	80.50
Rimamurányi	248.—
Magyar jelzálog	274.—
Magyar leszámítoló	254.—
Villamos vasut	277.5)
Salgótarjáni	594.—
Iparbank	101.25
Budapest közuti	403.—
Kereskedelmi bank	1444.—

Az irányzat gyenge.

	Bécs, feb. 4.
Osztr. hitel	363.—
Magyar hitel	386.—
Allamvasut	344.—

Hivatalos árfolyamok

Budapesti áru- és értéktözsde 1897. február 4-én.

Magyar aranyjárdék 4%	121.25
Magyar koronajárdék	99.30
Magyar vasuti kölesön aranyban 4 1/2%	121.50
Magyar vasuti kölesön ezüstben 2 1/2%	101.—
Magyar keleti vasuti államkötvény 1878-ból	121.75
Magyar földterhermentesítési kötvény 4%	101.—
Italmérségi jog megváltási kötvény	97.35
Horvát szlavin földterhermentesítési kötvény	156.—
Magyar nyerevény sorsjegy-kölesön	140.50
Tizszabályozási és szegedi sorsjegy kölesön	102.50
Osztrák járadék papírban	102.50
Osztrák járadék ezüstben	121.75
Osztrák járadék aranyban	102.75
Oztrák korona járadék	104.50
1860. osztrák államsorsjegyek	142.50
Osztrák magyar bankrészevény	905.—
Magyar hitelbank részvény	384.75
Osztrák hitelintézeti részvény	363.30
Páris vista	344.50
20 márkás arany	951.—
Német birodalmi márka	587.50
London vista	120.—
Páris vista	476.5
20 márkás arany	14.75

A szerkesztőért felelős:

Dr. VUCSKICS GYULA.

Sömör-betegséget:

száraz, vizenyős, pikkelyes sömört (Flechten) s az e bajjal együtt járó, csaknem kiállhatatlan „börviszketeget“ jólállás mellett, még a legsúlyosabb esetekben is, alaposan gyógyít a „Dr. Hebra sömörirtó“-ja. Külső használatra való, nem ártalmas. — Ára hat forint o. é. előre beküldéssel (lehet levélbélyegeken is) vagy utánvétellel, mire a szállítást vám- és bérmentesen teljesítjük. Cím: **St. Marien-Droguerie, Danzig.** (Deutschland.)

Meghívás

a „Nagyváradi Takarékpénztár“
részvénytársaság

51-dik rendes közgyűlésére

mely 1898. évi február hó 20-án d. e.
10 órakor saját üzlethelyiségében fog megtartatni.

T Á R G Y A :

1. Az igazgatóság jelentése az 1897. üzletév eredményéről.

2. A felügyelő-bizottság jelentése az 1897. évi zárszámadások megvizsgálása tárgyában.

3. Ezekkel kapcsolatosan a mérleg megállapítása, valamint a nyerevény felosztása iránti határozat hozatala.*

4. Az alapszabályok 40. §-a értelmében kilépő 5 napibiztos helyébe 5 napibiztos választása 3 évi időtartamra és elhalálozás következtében megüresedett egy napibiztos állásnak betöltése egy évi időtartamra.

5. Az igazgatóság előterjesztése a nyugdíj-alap állásáról.

6. Az igazgatóság előterjesztése a jubileumi alapítvány kezelése tárgyában.

7. Az alapszabályok 17. §-a értelmében netaláni beadott indítványok tárgyalása.

Minden részvényes, ki a közgyűlésen részt akar venni, tartozik a közgyűlést megelőzőleg a társaság pénztárába részvényét, melyet egy hónap előtt saját nevére iratott, szelvényeivel együtt letenni, hol az öt megillető szavazatszámát előtüntető térítvénynyel láttatik el.

A mérleg eredeti példánya az üzlet helyiségében folyó évi február hó 12-étől a részvényesek által megtekinthető.

Kelt Nagyváradon, 1898. évi február 3-án

Sal Ferencz,

kir. tanácsos, igazgatósági elnök.

* Figyelmeztetnek a t. részvényesek, hogy az alapszabályok 15. §-a értelmében érvényes határozat hozatalára 20 oly részvényesnek kell jelen lenni, kik a részvénytőkének legalább egy harmad részét képviselik.

VASUTI MENETREND.

Érvényes 1897. évi október 1-től.

Kolozsvár—Nagyvárad—Budapest.						Budapest—Nagyvárad—Kolozsvár.						Püspök-Ladány—Debrecen—Érmihályfalva.					
	Gy. v.	Gy. v.	Sz. v.	Sz. v.	V. v.		Gy. v.	Gy. v.	Sz. v.	Sz. v.	V. v.		Gy. v.	Sz. v.	Gy. v.	Sz. v.	T. v.
Kolozsvár ind.	11 01	5 23	7 00	6 13	—	Budapest ind.	9 15	2 55	5 45	8 30	—	P.-Ladány ind.	4 08	1 31	6 00	2 40	6 12
B.-Hunyad >	12 20	6 40	8 37	7 54	—	Nagykátá >	10 20	3 25	7 54	10 16	—	Debrecen >	5 23	3 05	6 59	4 07	7 40
Csucsá >	12 52	7 09	9 19	8 32	4 49	Szolnok >	11 19	4 23	9 27	11 31	—	Érmihályfalva érk.	6 37	4 06	7 44	5 09	9 23
Bucsa >	—	—	9 33	8 51	5 13	P.-Ladány >	12 55	5 55	11 53	2 00	5 00	Érmihályfalva—Debrecen—Püspök-Ladány.					
Brátka >	—	—	9 50	9 10	5 38	Báránd >	—	—	12 07	2 12	5 17	Sz. v.	Sz. v.	Sz. v.	Sz. v.	Gy. v.	
Rév >	1 34	7 47	10 08	9 30	6 13	Sáp >	† 1 17	† 6 15	12 24	2 27	5 38	Érmihályfalva ind.	6 38	11 17	5 40	9 24	5 7
Élesd >	† 1 48	† 7 59	10 25	9 48	6 42	B.-Ujfalu >	1 33	6 30	12 46	2 47	6 04	Debrecen >	3 48	12 36	—	15 10 37	5 3
Mező-Telegd >	2 01	8 11	10 42	10 07	7 10	M.-Peterd >	—	—	1 00	3 00	6 21	P.-Ladány érk.	5 24	1 45	9 45	11 40	4 6
F.-Vásárhely >	—	—	11 01	10 27	7 38	M.-Keresztes >	—	—	1 14	3 12	6 37	Debrecen—Nagy-Léta—Vértés—Debrecen—Nagy-Léta					
Várad-Velenceze >	2 25	8 32	11 10	10 37	7 51	Bors >	—	—	1 28	3 25	6 56	V. v.	V. v.	V. v.	V. v.	V. v.	
Nagyvárad érk.	2 31	8 38	11 17	10 44	8	Püspöki >	—	—	1 36	3 32	7 08	Debrecen i.	8 35	4 17	Nagy-Léta-	5 25	1 05
Nagyvárad ind.	2 38	8 43	11 32	11 04	2 22	Nagyvárad érk.	2 11	7 07	1 48	3 42	7 22	Sáránd >	9 31	5 11	Vértés ind.	—	—
Püspöki >	—	8 51	11 42	11 14	2 37	Nagyvárad ind.	2 18	7 14	2 06	3 58	1 22	H.-Bagos >	9 44	5 22	M.-Pályi >	5 47	1 30
Bors >	—	—	11 50	11 22	2 48	V.-Velenceze >	2 25	—	2 40	4 05	1 31	H.-Pályi >	10 08	5 46	H.-Pályi >	6 03	1 48
M.-Keresztes >	—	—	12 03	11 37	3 20	F.-Vásárhely >	—	—	2 31	4 16	1 46	M.-Pályi >	10 23	6 00	H.-Bagos >	6 18	2 05
Mező-Peterd >	—	—	12 15	11 50	3 38	M.-Telegd >	2 50	7 43	3 03	4 38	2 19	N.-Léta-	—	—	Sáránd >	6 47	2 34
B.-Ujfalu >	3 18	9 22	12 29	12 05	4 16	Élesd >	† 3 04	† 7 56	3 21	4 56	2 50	Vértés érk.	10 46	6 20	Debrecen é.	7 25	3 18
Sáp >	† 3 38	† 9 36	12 47	12 25	4 49	Rév >	3 26	8 18	3 45	5 20	3 32	Sáránd—Derecske. Derecske—Sáránd.					
Báránd >	—	—	1 01	12 41	5 13	Brátka >	—	—	4 06	5 43	4 08	Sáránd ind.	9 41	5 21	Derecske ind.	6 00	1 49
P.-Ladány >	4 03	10 03	1 34	1 19	5 50	Bucsa >	—	8 51	4 27	6 04	4 36	Derecske érk.	10 00	5 40	Sáránd érk.	6 20	2 09
Szolnok >	5 39	11 44	3 35	3 37	—	Csucsá >	4 16	9 6	4 53	6 31	5 03						
Nagy-Kátá >	6 34	12 41	4 45	5 07	—	B.-Hunyad >	4 52	9 37	5 32	7 16	—						
Budapest érk.	7 50	1 50	6 20	7 10	—	Kolozsvár érk.	5 55	10 37	6 59	8 33	—						

Kevésbé használt, de jó karban levő

GYALUPADOK

megvételre kerestetnek.

Czim a kiadóhivatalban.

41 1—

7334.—1897. tkv.

Árverési hirdetmény.

A nagyvárad kir. törvényszék, mint tkvi hatóság által a nagyvárad kir. kath. elemi iskola pénzalapja végrehajtatónk **Hamedla Géza** végrehajtást szenvedő elleni 400 frt tőke és járuléka iránti végrehajtási ügyében végrehajtást szenvedő tulajdonánál felvett, ezen tkvi hatóság területén fekvő s a bihari 37. sz. tkjvben foglalt A + 3. r. sz. a. 38—a. hrsz. beltelkes házra a kért végrehajtási árverés az 1889. évi LX. t. cikk 146. §-a értelmében elrendeltetik s foganatosítására határidőül 1898. évi márczius hó 23-ik napjának délutáni 3 óraja Bihar község házához kitézetik.

Kikiáltási ár 732 frt, azonban az árverésre kitűzött ingatlan szükség esetén ezen áron alul is el fog adatni.

Venni szándékozók bánatpénzül a kikiáltási ár 10 % -át vagyis 73 frt 20 krt tartoznak készpénzben vagy óvadékképes értékpapirokban letenni.

A vételár 3 részletben fizetendő és pedig, az első részlet az árverés napjától számított 15 nap alatt, a második részlet ugyanazon naptól számított 2 hónap alatt; a harmadik részlet ugyanazon naptól számított 3 hónap alatt; minden egyes vételári részlet után az árverés napjától a fizetés napjáig 5% kamat fizetendő.

Ezen árverés feltételei a hivatalos órák alatt a tkvi hatóságnál és Bihar község előljáróságánál megtekinthetők.

Nagyvárad kir. törvényszék mint tkvi hatóság 1898. évi december hó 23-án.

Olasz Gy. törv. bíró távollétében:

Barry,

kir. törv. bíró.

40 1—1

Homoki szőlőtelepítőknek igen fontos.

A cég 16 év óta áll fenn s most már az országon kívül is elterjedt a hite, amelyben ma már sok nemes és vadoncz csemetét szállít Horvát-, Szlavonország, Bosznia, Cseh-, Morvaország, Galiczia, Bukovina, Stájerország, Alsó- és Felső-Ausztria, valamint Szerbia, Bulgária, Románia és Németország részére. Nemesfa-állománya ezúttal 700,000 drb; vadoncz-állománya 10 millió. A cég évenként 4500—5000 rendelőknek küld szállítmányokat. A gyümölcsfa-iskola teljesen homoktalajon létesült s így az főként a **homoki szőlőtelepítőknek kincses háza** azért, mert mint tudva kikerült fa a homoktalajban éppen úgy, mint az agyagos, köveses talajban, nemkülönben a lapos és magas (hegyes) fekvésnél mindig biztosabban ered meg és fejlődik, mint az, mely agyagos iszaplerakódású vagy túlságosan kővértett talajban állítatik elő. A gyümölcsfajok boldogult **Bereczki Máté** mezőkövácsházi hírneves telepéről valók. **Ugy magasdereku, valamint törpe csemeték megrendelhetők körte, alma, szilva, őszibarack, kajszin-barack, cseresznye, meggy, lasponya, birs dió és eperből.** Az 1—2—3—4 éves, gazdag gyökerű, fajhiteles, igen szép csemeték darabja azok erőssége szerint 15 krtól 40 krig. A 4—5 éves igen erős koronás sorfák darabja 45—50 kr. Nagyani vételnél az árak külön megállapodás tárgyát képezik. Fentirt gyümölcsfajokból táblaurítás folytán 1—2—3—4 éves selejtezett minőségű csemeték is kaphatók erősség szerint 2—5—7—10 15 krtól, melyek gazdag gyökérzetükkel fogva főként a ybani telepítésekhez olcsóságuk folytán igen ajánlatosak. Fenti minőségű csemeték vadonczai is pármily számban és erősségekben megrendelhetők a fentirt cégnél. A gazdag gyökérzetű vadonczok 1000 azok erőssége szerint 5 frt 85 krtól 19 frtig terjed. Nagyobb vételnél 5—15% engedmény. — Levél-czim: 39 1 6

UNGHVÁRY LÁSZLÓ gyümölcsfa-iskolája **Czeplédén.**

— Tessenek árjegyzéket kérni! —